48 eptir 16 ára aldur fyrir þann tíma, er hann fjekk húsmennskuleyfið, og bæjarfógetinn
14. marz taldi þá fyrst hefjast löglega dvöl hans í Reykjavík, ritaði hann sýslumanninum í Mýra- og Borgarfjarðarsýslu, til þess að hann útvegaði viðurkenningu hreppsnefndarinnar í Þverárhlíðarhreppi fyrir sveitfesti Einars þar, eða úrskurðaði hann sveitlægan þar í hreppi að öðrum kosti. Hreppsnefndin vildi eigi viðurkenna hreppshelgi Einars, og eptir ýmsar skriptir fram og aptur neitaði loks sýslumaðurinn með ofannefndu brjefi 19. marz f. á. að úrskurða Einar sveitlægan í Þverárhlíðarhreppi af þeirri ástæðu, að eigi væri næg sönnun fram komin, að hans áliti, fyrir því, að Einar hefði eigi verið búinn að vinna sjer framfærslurjett í Reykjavík, þegar hann fjekk styrkinn þar, þar eð eigi væri nægilega sannað, að hann hefði dvalið þar í húsmennsku frá nýári 1875 eða því sem næst, þangað til hann fjekk húsmennskuleyfið 21. apríl 1876. Þennan ágreining lagði svo bæjarfógetinn undir úrskurð yðar, og hafið þjer með framanefndu brjefi yðar 14. maí f. á. skorið úr málinu þannig, sem hjer að framan er greint.

Það er ómótmælt og sannað af skjölum málsins, að kvennmaður nokkur, að nafni Hallfríður Símonardóttir, var í fylgi með Einari nokkur ár áður en hann fjekk hið þráttnefnda húsmennskuleyfi, og áttu þau afkvæmi saman. Í kirkjubókum Reykjavíkur eru þau Einar og Hallfríður stöðugt talin fyrir heimili frá 1872—1878, 1872—74 í Hala, 74—76 í Móhúsum, síðan í Melshúsum og Sauðagerði, allt af í húsmennsku, en eigi sem hjú hjá neinum húsbónda. Þetta kemur fyllilega heim við framburð Einars sjálfs á lögreglupingi 2. júní 1885, og í gjörðabók fátækranefndar Reykjavíkur 10. febr. 1876 eru þær ástæður færðar fyrir því að neita honum um húsmennskuleyfi, að sökum ómegðar hans og *vanhirðingar á börnum hans* og fátæktar sjálfs hans verði ekki annað fyrir sjeð, en að hann verði fátækrasjóðnum til byrði innan skamms, og benda þessi orð ljóslega á, að hann hafi þá, skömmu áður en hann fjekk húsmennskuleyfið, sjálfur verið fyrir heimili, þar sem hann hafði börn sín hjá sjer til eigin umsjár.

Af framantöldum ástæðum og öðrum rökum, er skjölin með sjer bera, verð jeg því að vera yður samdóma um, að telja megi nægilega vissu fengna fyrir því, að Einar Jónsson hafi verið í ólöglegri húsmennsku síðustu árin áður en hann fjekk bæjarleyfið, og þá sjerstaklega árið 1875, sem mestu um varðar í þessu máli, og þar sem sá tími ekki getur talizt með til að afla honum framfærslurjettar, og hann þannig ekki hefur dvalið 10 ár samfleytt löglegri dvöl í Reykjavík áður en hann fjekk sveitarstyrkinn á árinu 1885, — þá skal úrskurður yðar í máli þessu óhaggaður standa, bæði að því er snertir ákvæði hans um sveitfesti Einars og endurgjald á þeim 30 kr., er hann fjekk af fátækrafje Reykjavíkur.

Þetta tilkynnist yður hjer með til þóknanlegrar leiðbeiningar og frekari birtingar.

49 **Brjef landshöfðingja** *til stiptsyfirvaldanna* **um bráðabirgðauppbót handa**
31. marz **prestakalli.** — Með þóknanlegu brjefi, dags. 18. þ. m., hafið þjer, herra amtmaður og háæruverðugi herra, sent mjer beiðni prestsins að Hvammi í Skagafjarðarprófastsdæmi um 500 kr. bráðabirgðauppbót í eitt sinn handa prestakalli þessu til þess að reisa við 5

fallin kúgildi staðarins, og til óumflýjanlegra húsabóta, og hafið þjer eindregið lagt það til, að beiðni þessi verði tekin til greina. **49** 31. marz

Þar sem jeg að öllu athuguðu hlýt að vera yður samdóma um, að brýn nauðsyn beri til að leggja fram hina umbeðnu upphæð til þess að prestssetrið að Hvammi geti átt nokkurrar uppreisnarvon úr þeirri miklu niðurníðslu, sem það hefur verið í eptir burtför sjera Magnúsar Jósepssonar frá brauðinu, þá vil jeg hjermeð veita 500 kr., sem eptir eru óeyddar af fje því, sem veitt er fyrir árið 1889 með fjárlaganna 13. gr. A b 2, sem aukauppbót handa Hvammsprestakalli í eitt skipti fyrir öll, til þess að fyrir þessa upphæð verði keypt fimm kúgildi til prestssetursins, og afganginum varið til bráðnauðsynlegra viðgerða á bæjarhúsum, þó með því skilyrði, að fje þetta, sem jeg hjermeð sendi yður jarðabókarsjóðsávísun fyrir, verði sent hlutaðeigandi prófasti, og honum falið að annast kaupin á kúgildunum og hafa eptirlit með, að unnar sjeu hinar nauðsynlegustu viðgjörðir, og ber honum síðan að senda sundurliðaðan reikning með fylgiskjölum viðvíkjandi notkun fjárins.

Brjef landshöfðingja *til amtmannsins yfir suðuramtinu og vesturamtinu* **um sjerstakt manntalsþing í Bessastaðahreppi.** — Samkvæmt tillögum yðar, herra amtmaður, viðvíkjandi beiðni hreppsnefndarinnar í Bessastaðahreppi í brjefi dags. 25. nóv. þ. á., um að tjeður hreppur verði gjörður að sjerstakri manntalsþinghá veiti jeg hjermeð samþykki mitt til þess, að Bessastaðahreppur í Gullbringu- og Kjósarsýslu verði manntalsþinghá fyrir sig með þingstað að Bjarnastöðum, og er hreppsnefndin skyld til að sjá um, að ávallt sje hæfilegt húsrúm á þingstaðnum til þinghaldanna. **50** 31. marz

Þetta tilkynnist yður hjermeð til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutaðeigandi sýslumanni.

Brjef landshöfðingja *til stjórnar landsbankans í Reykjavík* **um breytingar á reglugjörð landsbankans 5. júní 1886.** — Með þóknanlegu brjefi, dags. 14. f. m., hefur bankastjórnin eptir áskorun minni sent mjer ummæli sín og tillögur viðvíkjandi þingsályktun um landsbankann í Reykjavík, samþykktri af neðri deild alþingis 10. ágústm. f. á., þar sem skorað er á landshöfðingja að hlutast til um ýmsar framkvæmdir af hálfu bankastjórnarinnar, og um ýmsar breytingar á reglugjörð bankans 5. júní 1886[1], og **51** 1. apríl

1) Þingsályktunin er svo hljóðandi:
Neðri deild alþingis skorar á landshöfðingja að hlutast til um:
I. að bankinn komist sem allra fyrst í viðskiptasamband við banka erlendis, einkum í Danmörku og Skotlandi.
II. að bankinn samkvæmt 9. gr. bankalaganna stofni sem allra fyrst útibú.
III. að þær breytingar, sem nú segir, verði gjörðar á reglugjörð landsbankans 5. júní 1886, og viðauka við hana 10. marz 1887:
1. við 13. gr. að burt verði fellt ákvæði um að sjálfsábyrgðarmenn sjeu búsettir í Reykjavík eða þar í grennd.
2. að 17. gr. falli burt.
3. við 22. gr. að fyrir fram greiddir vextir verði endurgoldnir þeim, sem borga skuld sína fyrir gjalddaga.